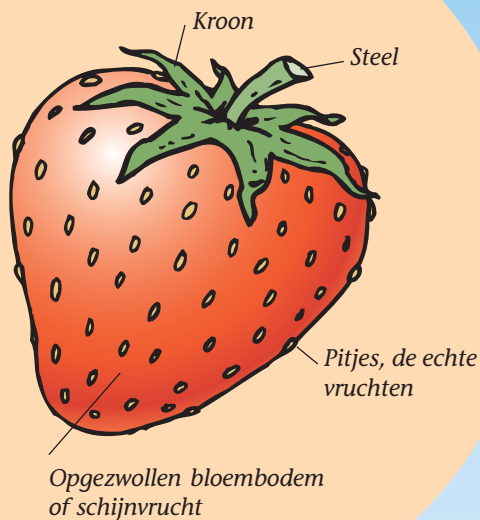

Vliegen de aardbeien of de aardbijen ?

Van uitloper tot bloedrood snoepje

In ons land worden jaarlijks zo'n 42 miljoen kilogram aardbeien geteeld. Slechts 1/5 daarvan is voor eigen gebruik, de rest wordt uitgevoerd. De eenvoudigste manier om aardbeien te kweken is gewoon in open lucht, in de volle grond, zoals papa misschien ook in de moestuin doet. Je steekt het plantje in de grond en bedekt de bodem eventueel met wat plastic. Daardoor krijgt het onkruid minder kans om te groeien en worden de vruchten beschermd tegen vocht en vuil. Voor de rest moet je enkel nog de vruchten oogsten als ze rijp zijn. Er is echter een groot gevaar bij deze werkwijze: het weer. Zonder bescherming is de kans op beschadiging door regen en hagel zeer groot.

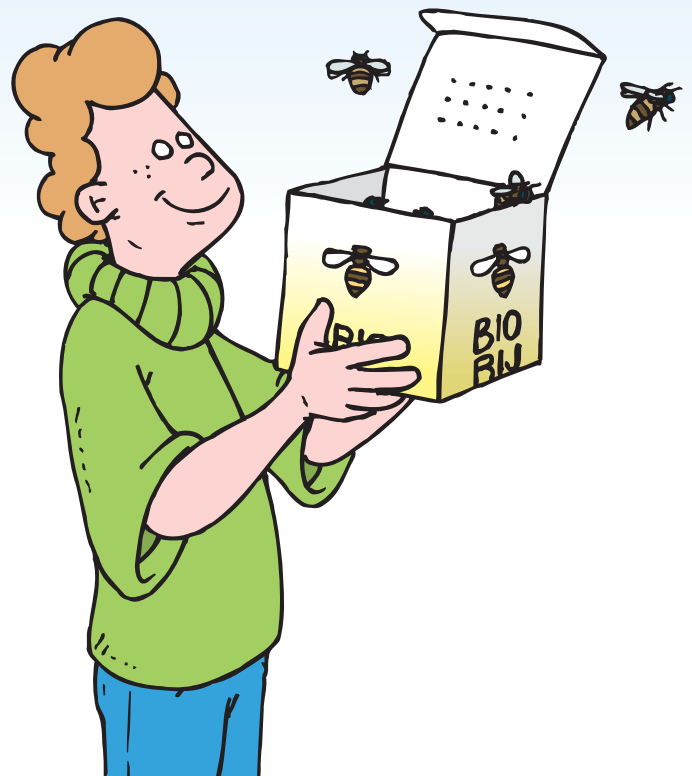
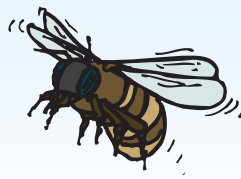
Maar toch is onze aardbeiteler bij deze twee werkwijzen nog behoorlijk afhankelijk van het weer. Te hoge temperaturen of te grote vochtigheid kunnen de oogst ernstig verstoren.

Daarom schakelen heel wat aardbeikwekers over op aardbeiteelt in serres. Deze werkwijze vergt heel wat meer inspanningen en kosten, maar de kans op lekkere aardbeien is veel groter dan bij de vorige twee. Om nieuwe plantjes in zijn serre te plaatsen worden uitlopers van planten met goede opbrengst gebruikt. Die kweekt de aardbeikweker in de lente en de zomer buiten op een vermeerderingsveld. Vanaf eind juli tot uiterlijk half augustus worden deze uitlopers in een wachtbed geplant. Dit wachtbed bestaat meestal uit een laag goede grond op een zwarte plastic grondbedekking. Omdat het volop zomer is moeten de plantjes zeer veel water krijgen.

Aardbeien kent toch iedereen. Bloedrood van kleur met een groen kroontje, een zoete geur, boordevol vitamine C en vooral verschrikkelijk lekker van smaak. Kortom, een vrucht om van te smullen. En toch maak ik hier een fout. De aardbei is niet de vrucht, maar slechts een schijnvrucht. Wat wij opeten is de opgezwollen bloembodem van de plant. De echte vruchten zijn de kleine pitjes op de rode huid. Aardbeien groeien aan struiken, dicht bij de grond. Er zijn heel veel verschillende rassen te onderscheiden. Bovendien kan je over vrijwel de hele wereld wilde aardbeien aantreffen. Die zijn meestal kleiner en donkerder dan de soorten die we in de winkel aantreffen, maar wel heel lekker. En dan zijn er ook nog aardbijen, maar die laat je beter vliegen in plaats van op te eten!

Daarom brengt men boven de aardbeibedden soms een plastic overkapping aan. Deze overkapping is vrij makkelijk te plaatsen en ook makkelijk te verplaatsen. Al naargelang het weer kan men die overkapping open of dicht doen. Daardoor zijn de plantjes beter beschermd tegen ons wisselvallig weer.

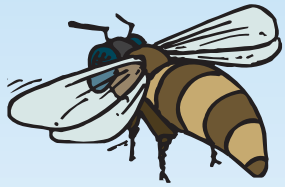

Proefondervindelijk heeft men ontdekt dat aardbeiplanten betere vruchten geven als ze gedurende een tweetal weken in een koelcel geplaatst worden bij een temperatuur tussen +2 en -2° C. Daarna laat men de plantjes zo traag mogelijk terug ontdooien. Dit kan 3 tot 4 dagen duren.

Ondertussen is men in de serre aan de slag gegaan. De grond waarin men de aardbeien plant, wordt zorgvuldig klaargemaakt. Aardbeiplanten kunnen zeer slecht tegen zout in de grond. Te veel zout belemmert de wortelvorming. Daarom laat de aardbeiteler jaarlijks de grond onderzoeken. Als die te veel zout bevat, sproeit hij een grote hoeveelheid water over de te beplanten oppervlakte. Het wegvloeiende water voert dan het overtollige zout mee. Als men steeds opnieuw aardbeien op dezelfde plaats kweekt, raakt de grond stilaan uitgeput.

Daarom moet het bodemonderzoek aan de aardbeikweker ook vertellen welke stoffen hij aan de grond moet toevoegen. Dit doet hij een paar weken voor hij begint te planten.

Van half november tot eind december kunnen de plantjes eindelijk in de serre geplaatst worden. Bij glasaardbeien wordt over het aardbeibed steeds een zwarte of witte plastic gelegd. Boven elk plantje snijdt de kweker een kruis in de plastic en haalt met de hand het plantje onder de bedekking uit. Zo blijven de aardbeien zuiver en droog.

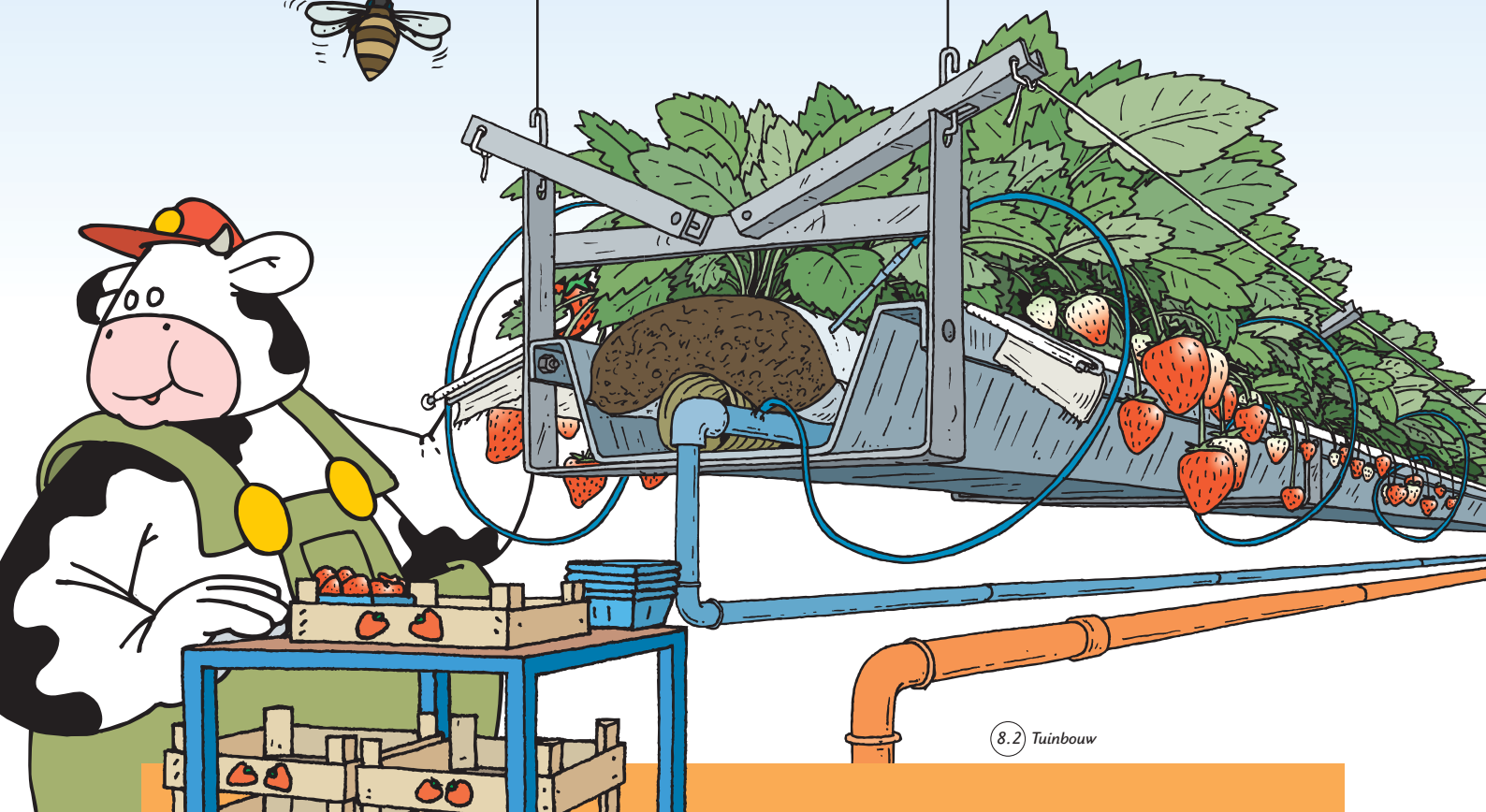
In het begin hebben de plantjes zeer veel water nodig. Daarom moet de kweker regelmatig beregenen. Eens de planten in bloei staan schakelt hij over op bevoeien om de bloesems niet te beschadigen. De luchtvochtigheid in de serre houdt hij later op peil door water te vernevelen.

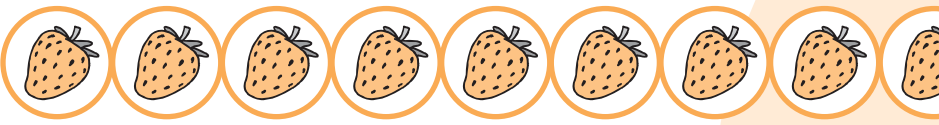
Om goed te kunnen groeien hebben onze aardbeiplantjes natuurlijk ook voldoende warmte nodig. Die kan in de serre probleemloos geregeld worden. Maar toch bemerken we hier twee eigenaardigheden. Kwekers hebben ontdekt dat aardbeiplanten beter groeien onder invloed van CO₂-gas. Daarom gaan zij aardgas vrij in de serre verbranden. Zo komt CO₂ vrij in de serre.

Om de stookkosten zo laag mogelijk te houden gaat de aardbeikweker proberen zo weinig mogelijk warmte te laten verloren gaan. Dit kan door de warmte zo dicht mogelijk bij de plantjes te brengen. Het lijkt wel een beetje op vloerverwarming bij ons thuis, want tussen de plantjes liggen PVC-slangen waardoor water van maximum 40°C stroomt. Eens de plantjes bloeien worden de slangen op 20 cm hoogte gehangen, want nu hebben de bloempjes veel warmte nodig.

Om vruchten te bekomen, moeten de bloesems bevrucht worden. In open lucht geen probleem, daar zorgen de insecten wel voor. Maar hoe moet dat nu in de serre? Op het gepaste moment brengt de kweker voldoende bijen in de serre, en die zorgen voor de bevruchting.

En dan maar hopen op een overvloedige oogst. Die oogst gebeurt volledig met de hand om de tere vruchten niet te beschadigen. Daardoor neemt hij verschrikkelijk veel tijd in beslag. Elk aardbeibed moet immers meerdere keren geoogst worden, want niet alle aardbeien zijn op hetzelfde moment rijp. En ik die dacht dat aardbeien kweken een fruitje van een cent was...

Vliegen de aardbeien of de aardbijen ?

1. Aardbeienvraagstuk.

Sam heeft thuis nog een stukje grond vrij liggen. Als echte tuinier wil hij ook eens proberen om zelf aardbeien te kweken. Hij heeft plaats voor 5 bedden die elk 5m lang zijn. Zoals je weet is zo'n zaaibed 1m60 breed en staan de plantjes op 30 cm van elkaar.

Hoeveel aardbeiplantjes zal Sam in het totaal kweken en hoeveel zijn dit er gemiddeld per vierkante meter ?

Totaal aantal aardbeiplantjes :

Aantal per vierkante meter :

2. Aardbeiverpakkingen.

Wist je dat zelfs de verpakking van aardbeien streng gereguleerd is? Van 1 november tot 1 mei worden ze verpakt in aluminium doosjes per 150 g. Daarna worden het doosjes van 200 g. In volle aanvoerperiode (juni - oktober) kan je ze kopen in doosjes van 500g.

Bereken maar eens de prijs van 1 kg voor elke periode als je weet dat de prijs heel het jaar door 60 fr. per doosje is. *(Ook al is dit in werkelijkheid niet zo!)*

Probeer maar eens de prijschommelingen voor te stellen op een grafiek.

Waarom zal die grafiek er in werkelijkheid niet zo uitzien?

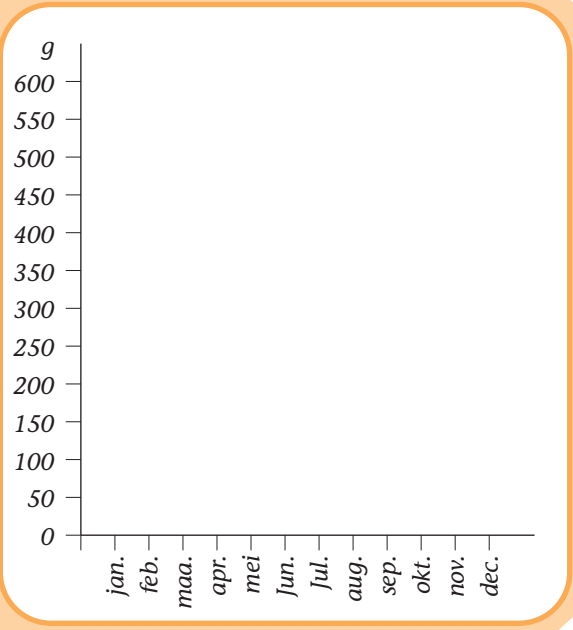
.....
.....
.....

Begrijp je nu waarom die verschillende verpakkingen opgelegd worden?-

.....
.....

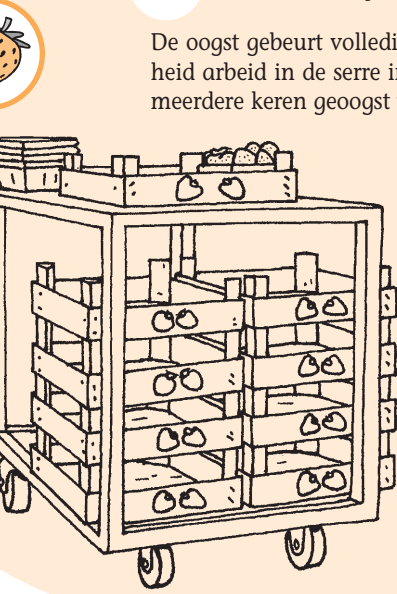

Maak hier je grafiek

3. Aardbeien plukken.

De oogst gebeurt volledig met de hand om de tere vruchten niet te beschadigen. Die oogst neem 60 % van de totale hoeveelheid arbeid in de serre in beslag. Om 10 are aardbeien te oogsten zijn er 150 tot 200 uur nodig. Elk aardbeibed moet immers meerdere keren geoogst worden, want niet alle aardbeien zijn op hetzelfde moment rijp.

Denk mee met ons en vul de nodige gegevens in :

De totale hoeveelheid arbeid van een aardbeikweker is %.

De oogst neemt % in beslag.

Er blijft nog % over.

Om 1 ha aardbeien te oogsten is er zo'n uur nodig,
of % van de totale hoeveelheid arbeid.

Hoeveel uur besteedt de aardbeikweker nog aan ander werk, naast het oogsten ?

Hoeveel uur werkt een aardbeikweker in totaal ?

We denken verder . . .

Een aardbeikweker werkt alleen gemiddeld uur per dag. Dat is uur per week.

Voor de oogst is er uur nodig.

Hoeveel weken heeft hij zelf nodig om te oogsten ?

Is dit mogelijk ? Waarom (niet) ?

4. Vergelijking appeloogst en aardbei-oogst.

appeloogst

periode

september - oktober

aantal plukkers

zeer veel,
maar gedurende een korte periode

manier van oogsten

met de hand

moeilijkheidsgraad

gewoon, maar wel zwaar

aardbei-oogst

bijna heel het jaar door,
maar met een piek in de zomermaanden
een kleiner aantal,
maar wel gedurende een langere periode
met de hand
zeer moeilijk,
de aardbeien zijn immers zeer kwetsbaar

Is het bovenstaand schema je duidelijk ? Denk dan eens wat dieper na over onderstaande vragen. Werk per twee. Meer info vind je misschien wel in de teksten rond de teelt van appels en de teelt van aardbeien. Raak je er nog niet uit ? Je leerkracht helpt je zeker ! Je zult merken dat het schema hierboven zeker niet alles vertelt. Onthou dat heel goed ! Een schema is slechts een samenvatting !

Hoe komt het dat de aardbeiteler bijna het hele jaar kan oogsten ?

.....

Waarom gebeurt de appeloogst op een veel kortere periode ?

.....

Waarom moet men de appels met de hand oogsten ?

.....

.....

Vliegen de aardbeien of de aardbijen ?

1. De ene aardbei is de andere niet.

Aardbeien tref je aan in verschillende categorieën, de ene al duurder dan de andere.

Je kan ook onderscheid maken tussen inlandse en buitenlandse aardbeien.

Verder kan je aardbeien ook onderverdelen volgens de teeltwijze: in volle grond, onder overkappingen of in de serre.

Tenslotte zijn er ook verschillende soorten aardbeien (uit de eigen tuin, uit de winkel, wilde aardbeien...). Misschien kan je wel enkele variëteiten op de kop tikken.

Vergelijk de verschillende soorten aardbeien die je ter beschikking hebt. Dit zal zeer afhankelijk zijn van de streek waarin je woont en de periode waarin je deze opdracht uitvoert.

Als mogelijke vergelijkingscriteria denken wij aan vorm, kleur, grootte, aroma en natuurlijk smaak.

2. Aardbeienitnodiging

Wat heb je nodig:

- Papier rood en groen
- Schaar
- Lijm
- Schrijfspullen

Als je op je verjaardag een aardbeiensmulpartij gaat geven dan kan je leuke uitnodigingen maken in de vorm van een aardbei.

Neem een rood vel papier van ongeveer 20 bij 9 cm. Vouw dat dubbel zodat de kaart 10 bij 9 cm wordt. Teken hierop de vorm van een aardbei waarbij je erop moet letten dat de gevouwen bovenkant bovenin blijft en je die niet hoeft te knippen. Knip de ronding van de aardbei wel uit beide blaadjes tegelijk.

Dan knip je uit groen papier de vorm van een blaadje zoals je hiernaast ziet. Plak deze op de aardbei waarbij je erop let dat de bovenste groene blaadjes nog net boven de aardbei uitsteken.

Nu alleen nog een aantal V-tjes tekenen op de aardbei en dan ziet hij eruit om op te eten. De kaart is nu af en in de binnenkant kan je met mooie letters de uitnodiging schrijven.

3. Aardbeiballonnen

Neem de rode ballonnen en blaas die op. Leg er een knoop in zodat de ballon niet meer leeg loopt. Met de zwarte stiften kan je er allemaal v-tjes op tekenen, waarbij je er moet op letten dat de knoop steeds bovenin blijft zitten.

Wat heb je nodig:

- Groen papier
- Schaar
- Plakband
- Zwarte stiften
- Rode ballonnen

Neem nu het groen papier en maak daar stroken van ongeveer 2 cm breed van. Knip aan de uiteinden een punt. Vouw ze dubbel zoals je hier ziet en plak die stroken dan met plakband aan de ballon in de buurt van de knoop.

Nu nog wat mooie plekje zoeken en de ballonaardbeien ophangen!

